

YK:N PÄÄTÖSLAUSELMAN 2250 TOTEUTUMINEN NUORISOJÄRJESTÖJEN TYÖSSÄ

CASE STUDY: SUOMEN YMCA JA PÄÄTÖSLAUSELMAN VIISI OSA-ALUETTA

TAUSTA JA TAVOITE

Tämän selvityksen tarkoituksena on tukea YK:n päätöslauselman 2250, Nuoret, rauha ja turvallisuus, kansallisen toimeenpanosuunnitelman valmistelua ja täydentää suomalaisten kansalaisjärjestöjen 2250-verkoston konsultaatioista kerättyä tietoa. Tämä kartoitus havainnollistaa esimerkinomaisesti, kuinka nuorisojärjestön toiminta osaltaan voi edistää YK:n päätöslauselmaa 2250. Tarkoituksena on toisaalta tehdä näkyväksi sitä työtä, jota nuoriso- ja kansalaisjärjestöt jo tekevät 2250-agendan parissa, ja toisaalta toiminnan uudelleensanoittaminen päätöslauselman näkökulmasta mahdollistaa myös sen strategisen kehittämisen kansainvälisten viitekehysten kanssa yhtenevästi. Tässä esimerkissä keskitytään Suomen YMCA:n toimintaan.

ESITELTÄVÄ JÄRJESTÖ LYHYESTI

YMCA on maailman suurin nuorisojärjestö, joka perustettiin Lontoossa vuonna 1844. Nuorten hyvinvointi ja toimeentulo ovat olleet järjestön agendalla noista päivistä asti ja nuoret ovat edelleen järjestön kohderyhmä sukupuoleen, etnisyyteen, uskontoon, terveydentilaan tai seksuaaliseen suuntautumiseen katsomatta. YMCA toimii yli 120 maassa tavoittaen yli 58 miljoonaa ihmistä, ja järjestöllä on vankka ja itsenäinen asema eri maiden kansalaisyhteiskunnassa. Suomessa YMCA tunnetaan myös nimellä NMKY tai Namika ja täälläkin järjestö on toiminut jo 129 vuotta. Kotimaassa YMCA on ennen kaikkea ammattitaitoista ja monipuolista nuorisotyötä valtakunnallisesti yli 30 paikallisyhdistyksen kautta. Paikallisyhdistykset tekevät lähialueiden rauhantyötä omissa yhteisöissään, siellä missä nuoret ovat. Suomen YMCA:n liitto on ollut mukana 2250-verkostossa vuodesta 2017 alkaen.

NUORET, RAUHA & TURVALLISUUS GLOBAALIN YMCA-LIIKKEEN TYÖN YTIMEEN SUOMEN ALOITTEESTA

Nuoret, rauha ja turvallisuus -teema on ajankohtainen Suomessa käynnissä olevan kansallisen prosessin lisäksi sen takia, että Suomen YMCA jätti heinäkuussa 2018 YMCA:n Maailmanneuvostolle aloitteen, jotta globaali YMCA-liike tarttuisi aiheeseen, ja tämä aloite hyväksyttiin. Se tarkoittaa sitä, että päätöslauselmaa suositellaan edistettävän 120 kansallisen liikkeen lisäksi 11 000 paikallisyhteisössä eri puolilla maailmaa. Päätös tulee näkymään monella tasolla, sillä Maailmanliitolla on neuvoa-antava sekä kumppanistatus monessa YK-organisaatiossa kuten talous- ja sosiaalineuvostossa ja pakolaisjärjestö UNHCR:ssä. Lisäksi Euroopan toimistomme tekee aktiivista vaikuttamistyötä eri EU-instituutioissa.

Aloitteemme myötä globaalissa YMCA-liikkeessä suositellaan nyt kolmea asiaa:

- Kaikki kansalliset YMCA-liikkeet seuraisivat 2250-prosessia omissa maissaan ja ottaisivat siihen aktiivisesti osaa, esimerkiksi vaikuttamalla kansallisten toimeenpanosuunnitelmien valmisteluun ja osallistamalla nuoria siihen, lisäksi Maailmanliittomme ja Euroopan toimistomme tulisi tehdä sama heidän omilla foorumeillaan.
- Kaikki alueelliset, kansalliset sekä paikalliset YMCA-liikkeet sanoittaisivat omaa toimintaansa 2250-viitekehysten näkökulmasta ja tekisivät siten näkyvämmäksi sitä työtä, jota tällä saralla jo tehdään – toisaalta tämä mahdollistaa myös työn strategisen kehittämisen kansainvälisten linjausten hengessä.
- Maailmanliittomme ottaa teeman yhdeksi prioriteetikseen ja integroi sen työskentelyynsä.

KARTOITUS JA SEN RAKENNE

Tämä kartoitus on toisaalta osa suosituksissa mainitun uudelleensanoittamisen prosessia, joka pyrkii samalla tuottamaan lisäarvoa kansallisen toimeenpanosuunnitelman valmisteluun. Lähestymistapa on omaksuttu YK:n päätöslauselman jakautumisesta viiteen eri osa-alueeseen. Päätöslauselmaan perehdyttäessä on pyritty löytämään yhtäläisyyksiä suomalaiseen yhteiskuntaan ja korostamaan tässä kontekstissa merkityksellisimpiä näkökulmia.

Osa-alueiden hahmottamisen jälkeen Suomen YMCA:n ja sen paikallisyhdistysten toiminnot on jaoteltu osa-alueiden alle. Suuri osa toiminnoista liittyy useampaan osa-alueeseen, mutta selkeyden vuoksi jokainen on mainittu vain kerran sen osa-alueen alla, johon toiminnon työntekijät ovat sen kokeneen ensisijaisesti kuuluvan. Kun jokainen toiminto on löytänyt paikkansa, on vielä pyritty tiiviisti sanoittamaan päätöslauselman näkökulmasta, miten kukin toiminto toteuttaa päätöslauselman osa-alueita. Kartoitus on toteutettu yhteistyössä Suomen YMCA:n liiton ja sen paikallisyhdistysten kanssa. Osa-alueet on käsitelty seuraavissa kappaleissa samassa järjestyksessä kuin YK:n alkuperäisessä päätöslauselmassa.

ALOITTEESTA TÄHÄN PÄIVÄÄN

2011: Suomalaiset kansalaisjärjestöt tekevät aloitteen nuoria koskevasta päätöslauselmasta YK:n pääsihteerille.

2015: Päätöslauselma 2250 – Nuoret, rauha & turvallisuus hyväksyttiin YK:n turvallisuusneuvostossa.

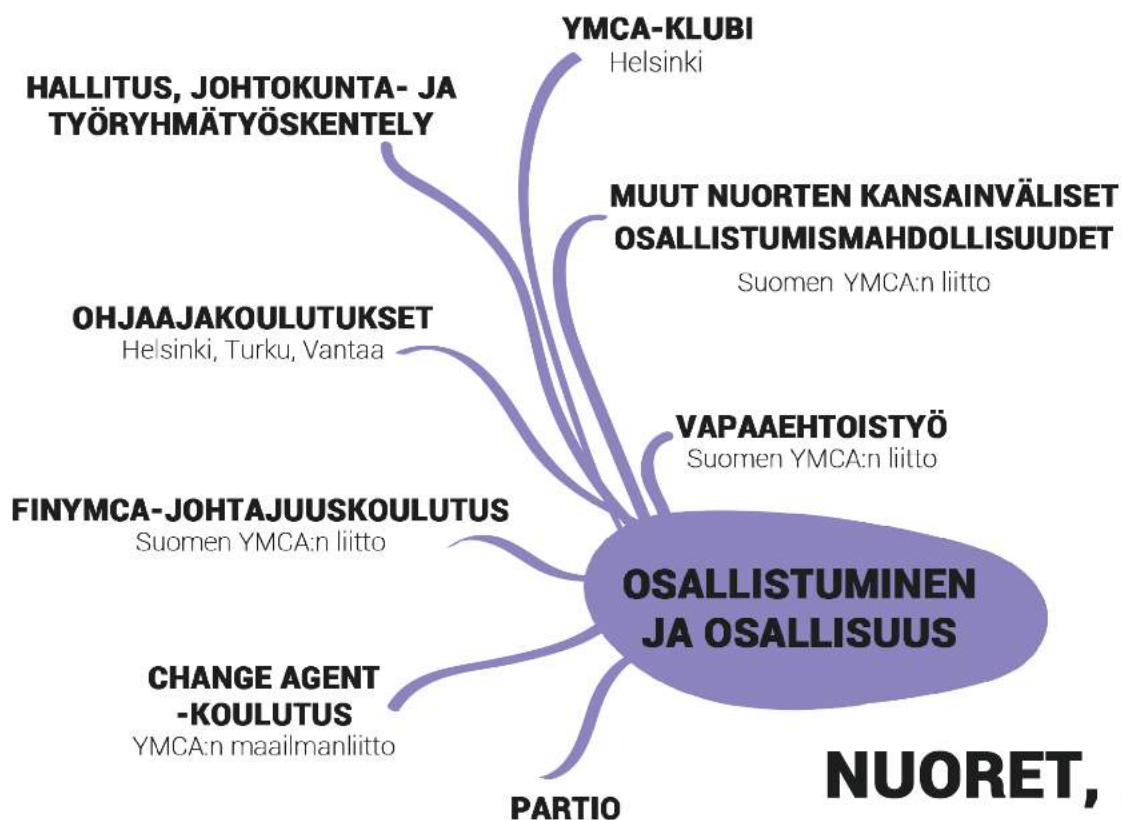
2016: Päätöslauselma nostetaan kansallisen kattojärjestö Allianssin painopisteeksi ja kansallinen 2250-verkosto perustetaan.

2016: Verkosto valmistelee lausunnon ja toimenpidesuosituksia ja viestii niistä poliitikoille ja virkamiehille.

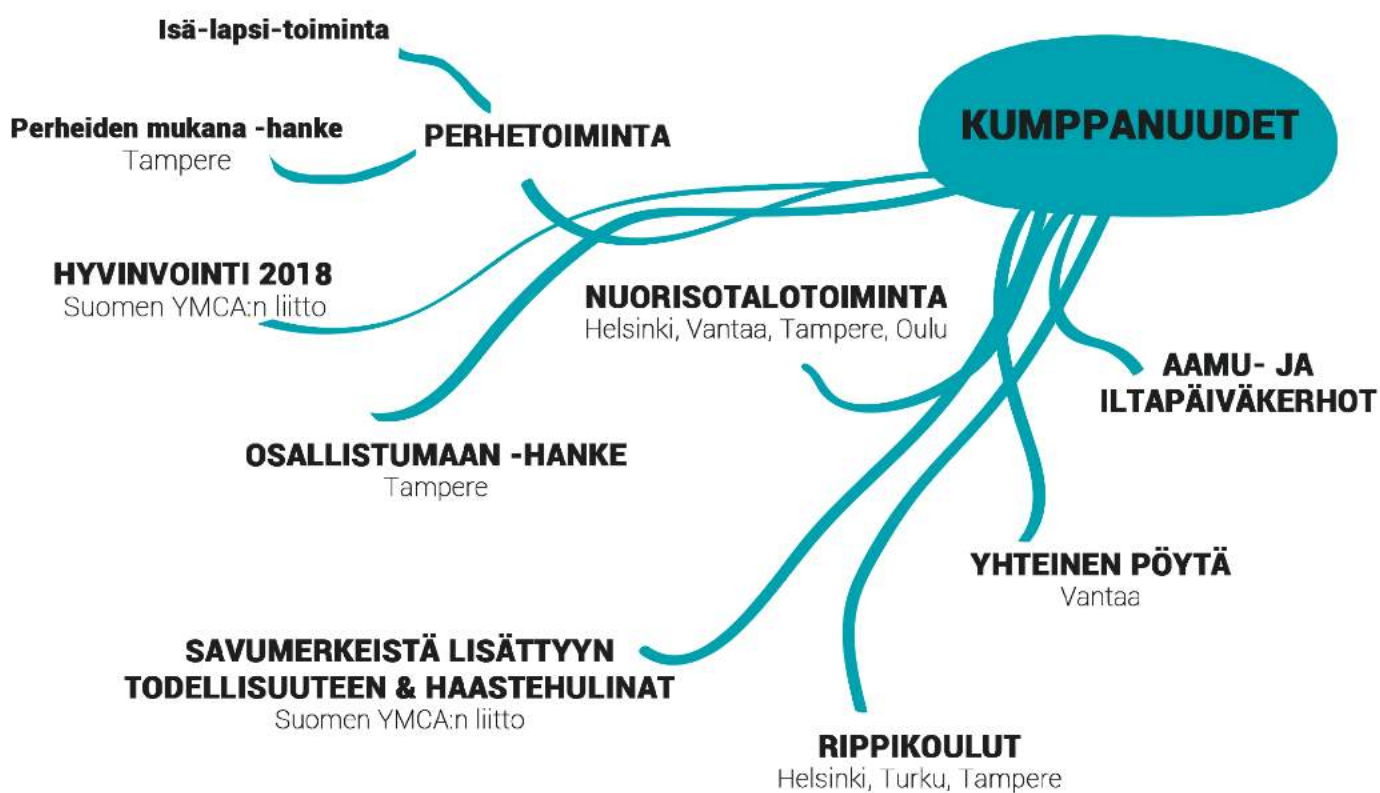
2017: 2250-verkostoa ja vaikutustyötä laajennetaan.

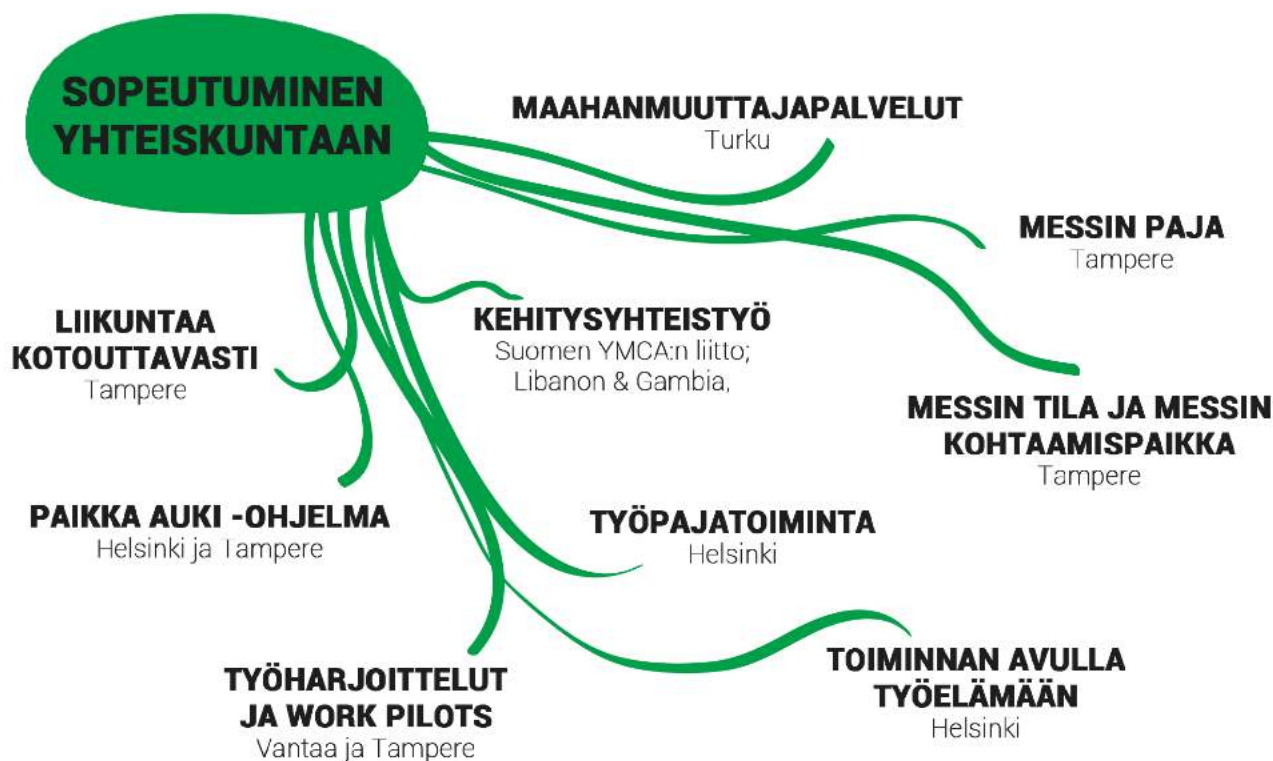
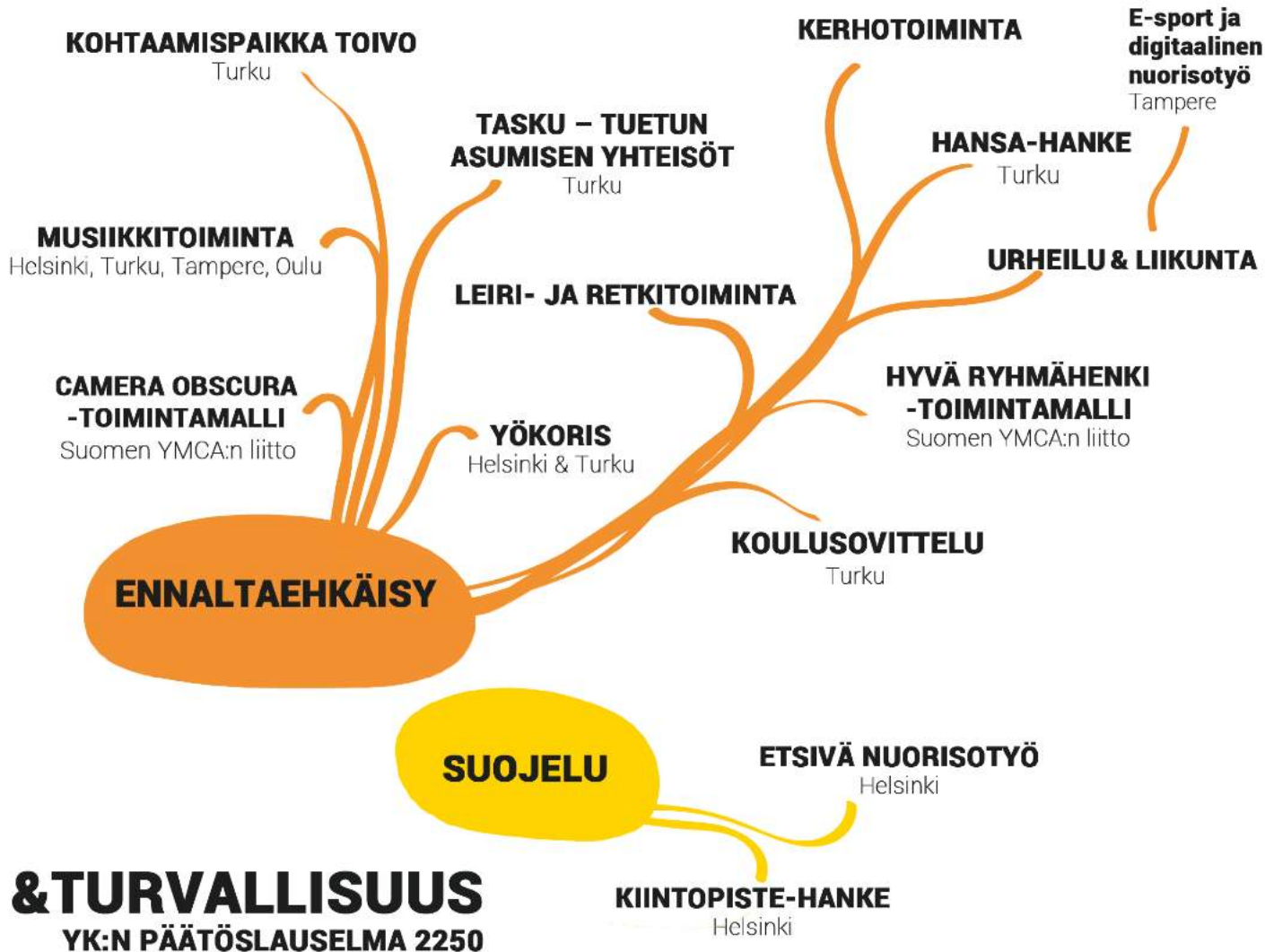
2018: Huhtikuussa ulkoministeri Timo Soini julkistaa, että Suomi aloittaa kansallisen toimeenpanosuunnitelman valmistelun ensimmäisenä maana maailmassa.

2018: Järjestöjen konsultaatioprosessi ja nuorten kuuleminen käynnistyivät syksyllä. Näiden löydökset toimivat syötteinä kansallisen toimeenpanosuunnitelman valmisteluun. Suomen YMCA on valmistanut kartoituksen siitä, kuinka YMCA-toiminta edistää päätöslauselman osa-alueita.

NUORET, RAUHA

1. OSALLISTUMINEN

Päätöslauselman ensimmäinen osa-alue, osallistuminen, tarkoittaa tässä yhteydessä päätöksentekoon vaikuttamista niin paikallisella kuin globaalilla tasolla. Päätöksentekijöiden ei tulisi ainoastaan puhua nuorista vaan puhua heidän kanssaan, jolloin nuoret edustavat itse itseään. Nuorten tarpeet ja toiveet on tunnistettava, jotta voidaan vahvistaa osallisuutta sekä tarjota merkityksellisiä polkuja nuorten elämien varrelle. Tämä tarkoittaa myös paikallisten ja nuorilta lähtöisin olevien aloitteiden tukemista ja nuorten mahdollisuutta vaikuttaa omaan ja ympäristönsä tulevaisuuteen. Kyse voi olla esimerkiksi seurakunnassa, järjestössä tai poliittisessa puolueessa vaikuttamisesta.

1.1. Hallitus-, johtokunta-, ja työryhmätyöskentely

Suomen YMCA:n säännöt suosittelevat, että 1/3 päätöksentekijöistä yhdistysten hallituksissa ja johtokunnissa olisi alle 29-vuotiaita nuoria. Tällä hetkellä nuoria edustajia on Suomen YMCA:n liittohallituksessa, YMCA Vantaan johtokunnassa, Turun NMKY:n johtokunnassa sekä Helsingin NMKY:n hallituksessa. Lisäksi nuoria edustajia on mukana viestintä- sekä kansainvälisten asioiden työryhmissä. Suomen YMCA:lla on nuori edustaja myös YMCA:n Maailmanliiton johtokunnassa ja useampi nuori edustaja Euroopan YMCA:n eri ohjelmaryhmissä.

1.2. FINYMCA-johtajuuskoulutus (Suomen YMCA:n liitto)

Kaksivuotinen kansallinen johtajuuskoulutus antaa nuorille valmiuksia omien yhdistystensä edustamiseen sekä kansainvälisiin järjestötehtäviin. Koulutus vahvistaa nuorten itsetuntoa ja auttaa tunnistamaan omia kykyjään. Koulutuksen aikana opitaan myös muun muassa laaja-alaisesta nuorisotyöstä ja sen merkityksestä, maailman eriarvoisuuden syistä ja uskontojen välisestä vuoropuhelusta. Moni koulutuksen käynyt nuori vaikuttaa paikallisyhdistysten johtokunnissa ja työryhmissä sekä kansallisessa liitossa. Koulutus voi toimia myös ponnahduslautana kohti kansainvälistä työuraa.

1.3. Change Agent -johtajuusohjelma (Suomen YMCA:n liitto ja Maailmanliitto)

Osa FINYMCA-koulutuksen suorittaneista nuorista pääsee YMCA:n Maailmanliiton globaaliin johtajuusohjelmaan. Sen tarkoitus on voimaannuttaa nuoria johtajia muutoksentekeviksi omissa yhteisöissään. Ohjelma sisältää verkkotyöskentelyä, koulutuksia, mentorointia ja paikallisia projekteja nuorten palveluiden kehittämiseksi. Muutosagentit oppivat taitoja, joilla he voivat vaikuttaa omissa yhteisöissään sekä verkostoituvat kansainvälisesti muiden nuorten johtajien kanssa. Vuodesta 2014 alkaen 350 nuorta on valmistunut muutosagentiksi, ja he johtavat muutosta 67 eri maassa ympäri maailmaa.

1.4. Ohjaajakoulutukset (Helsinki, Turku)

Helsingissä ja Turussa on rakennettu nuorille monipuoliset ohjaajapolut. Helsingissä järjestetään appariklubeja 12–14-vuotiaille nuorille ja ryhmänohjaajakoulutuksia yli 15-vuotiaille. Koulutus tarjoaa taitoja ja toisaalta pitää nuoret mukana toiminnan piirissä ja tarjoaa paikan ja yhteisön, jossa kokoontua säännöllisesti. Appariklubeissa varhaisnuoret kouluttautuvat saadakseen pieniä, ikäänsä ja taitoihinsa sopivia vastuutehtäviä eri toiminnoissa. Apparit ovat nuoremmille esimerkkejä ja heidän tehtävänä on auttaa ja opastaa pienempiä. Apparin tehtävissä nuorilla on mahdollisuus oppia hoitamaan annettuja tehtäviä vastuullisesti ja saada onnistumisen iloa. Kaksitasoisissa ryhmänohjaajakoulutuksissa nuoret kasvattavat valmiuksiaan toimia vastuullisissa tehtävissä leireillä ja kerhoissa. Koulutuksissa käydään läpi monipuolisia ryhmänohjaustaitoja ja koulutuksen suorittaneilla on mahdollisuus hakea ryhmänohjaajaksi tai isoseksi yhdistyksen leireille, kerhoihin ja rippikouluihin.

Turun kolmivuotisen ohjaajakoulutuksen myötä 15 vuotta täyttäneet nuoret pääsevät oppimaan ja kehittämään erilaisia taitoja, minkä myötä nuorille annetaan askel askeleelta lisää vastuuta erilaisten

ryhmien ohjauksessa. Ensimmäinen vuosi pitää sisällään ryhmädynamiikan, leikinohjauksen ja ohjelman suunnittelun ja toteutuksen harjoittelua, toisena vuonna syvennyttään muun muassa erityisryhmiin, erätaitoihin ja kansainvälisyyteen, ja kolmantena vuonna perehdytään leirisuunnitteluun, seikkailukasvatukseen ja kouluttajana toimimiseen. Koulutuspolun ja ohjaajatoiminnan myötä nuoret näkevät, että heidän taitojansa arvostetaan, mikä osaltaan luo toiminnalle merkityksellisyyttä. Samalla kun nuoret saavat lisää vastuuta niin myös heidän vaikutusmahdollisuutensa kasvavat.

1.5. YMCA-klubi (Helsinki)

YMCA-klubi kokoaa yhteen viikoittain namikalaisessa nuorisotyössä mukana olevia nuoria. YMCA-klubi on vapaamuotoinen paikka, jossa voi tavata kavereita ja työntekijöitä. Nuorille mahdollistetaan säännöllinen yhteisö, jossa nuoret itse päättävät toiminnan sisällöstä. YMCA-klubissa nuoret pääsevät myös vaikuttamaan muuhun nuorille järjestettävään toimintaan ja suunnittelemaan esimerkiksi nuorten leirien ja tapahtumien sisältöjä.

1.6. Partio

Y-Scouts on täynnä toimintaa maalla, merellä ja ilmassa. Suomen YMCA:n paikallisyhdistykset toimivat taustayhteisöinä 15 lippukunnalle Helsingissä, Tampereella, Turussa, Kuopiossa, Jyväskylässä, Joensuussa ja Oulussa. Partiossa kasvatetaan nuoria aktiivisiksi yhteiskunnan jäseniksi – partio-toimintaan osallistumisen voidaankin nähdä tukevan myös muiden päätöslauselman osa-alueiden toteutumista. Partiossa on mahdollista edetä erilaisissa tehtävissä nuoresta pitäen askel askeleelta, saada siten asteittain lisää vastuuta ja päästä mukaan eri päätöksenteon tasoille. Partiossa nuoret saavat omien sanojensa mukaan mahdollisuuden niin sanotusti astua aina yhtä kokoa liian suuriin saappaisiin, joissa kuitenkin on samalla turvallinen aikuinen mukana kuin ”villasukkana” tukemassa nuorta vastuutehtävässään.

1.7. Kansainvälinen vapaaehtoistyö (Suomen YMCA:n liitto)

Vapaaehtoistyö on kanava nuorille vaikuttaa merkityksellisenä kokemiinsa asioihin. Vapaaehtoistyö on työtä yhteisen hyvän eteen. Suomen YMCA tarjoaa erilaisia mahdollisuuksia kansainväliselle vapaaehtoistyölle ja esimerkiksi kehitysyhteistyöhankkeiden kautta vapaaehtoisten on mahdollista päästä jakamaan omaa tietotaitoaan ja aikaansa. Vapaaehtoisten koulutusmatkoja on toteutettu esimerkiksi osana Libanonin kehitysyhteistyöhanketta, jossa on hyödynnetty suomalaista osaamista Yökoris-toimintamallista. Lisäksi vapaaehtoistyötä on mahdollista tehdä avustustarvikkeita vastaanottavan ja Gambiaan välittävän Kontti-projektin parissa. YMCA:n kautta avautuu monipuolisia mahdollisuuksia vapaaehtoistyöntekijöiden liikkuvuudelle YMCA-maiden välillä myös erilaisissa leiri- ja toimintakeskuksissa.

1.8. Muut kansainväliset osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuudet

Globaali YMCA-verkosto tarjoaa monia osallistumis-, vaikuttamis- ja koulutusmahdollisuuksia Suomessa ja maailmalla. Osallistumismahdollisuuksien kautta rakennamme nuorille merkityksellisiä polkuja eri elämänvaiheiden varrelle. Nuorille on tarjolla koulutuspolkuja niin paikallisella, kansallisella kuin kansainvälisellä tasolla. Niiden kautta nuoret pääsevät etenemään erilaisiin luottamustehtäviin sekä osallistumaan kansainvälisiin tapahtumiin. YMCA:n kautta nuorille avautuu vaikuttamismahdollisuuksia esimerkiksi kansainvälisessä ilmastokokouksessa ja Euroopan ja YK:n nuorisofoorumeissa sekä monissa Erasmus+-projekteissa. Nuorten johdolla ollaan käynnistämässä verkostoa, jossa nuoret saavat tietoa ja voivat keskustella näistä mahdollisuuksista ja muista kansainvälisistä aiheista. Verkosto välittää myös nuorten ääniä osaksi YMCA:n vaikuttamistoimintaa ja aktiivinen työskentely Nuoret, rauha & turvallisuus -teeman parissa vahvistaa nuorten osallisuutta. Teemaa on käsitelty yhdessä

myös kansainvälisten kumppanien ja heitä tuetaan paikallisessa vaikuttamistyössä. Suunnitteilla on 2250-vaikuttamistyön hanke esimerkiksi Kosovossa.

1.9. Nuorten rauhanpalkinto (Suomen YMCA:n liitto)

Suomen YMCA:n liitto lanseeraa vuonna 2019 nuorten rauhanpalkinnon. Palkinnon avulla nostetaan esiin nuorten aktiivista toimijuutta ja tehdään näkyväksi heidän rauhantekojaan. Palkinnon tarkoituksena on antaa tunnustusta nuorille ja kasvattaa tietoisuutta nuorten keskeisestä roolista ja osallisuudesta kestävien yhteiskuntien rakentamisessa. YMCA on tähän varsin sopiva myöntäjätaho. Nuorten hyvinvointi sekä mielekkään ja rauhanomaisen toiminnan tarjoaminen on ollut järjestömme agendalla jo 175 vuotta. Historian saatossa YMCA:n piirissä vastaanotettu kolme Nobelin rauhanpalkintoa. YMCA:lla on ollut merkittävä rooli myös ensimmäisen sekä toisen maailmansodan aikaisessa humanitäärisessä työssä. Nykyään Maailmanliittomme edustaa meitä globaaleilla rauhanareenoilla, kuten monissa YK-järjestöissä. Kotimaassa paikallisyhdistyksemme tekevät lähialueiden rauhantyötä.

2. SUOJELU

Päätöslauselman toinen osa-alue on suojelu. Nuoret on tunnistettava erityisryhmäksi, jolla on erityistarpeita. Erityishuomiota on kiinnitettävä nuorten ihmisoikeuksien toteutumiseen ja päätöslauselma muistuttaa jäsenmaita kansainvälisen lain velvoitteista eri väestöryhmien, kuten naisten, lasten, pakolaisten ja vammaisten suojelun ja oikeuksien suhteen. Päätöslauselma vaatii suojelemaan siviilejä, myös nuoria, kaikelta väkivallalta, mainiten erikseen sukupuoleen perustuvan ja seksuaalisen väkivallan.

2.1. Etsivä nuorisotyö (Helsinki)

Y-Care etsivä nuorisotyö auttaa ja tukee alle 29-vuotiaita helsinkiläisiä nuoria, joilla on oma polku hukassa. Etsivän nuorisotyön tavoitteena on saattaa nuori hänelle kuuluviin palveluihin ja suojella tätä putoamiselta yhteiskunnan rakenteiden ulkopuolelle. Tarvittaessa nuorta tuetaan esimerkiksi viranomaisten kanssa asioinnissa. Toiminnan sisältö lähtee aina nuoresta itsestään ja tapaamiset järjestetään nuoren toivomassa paikassa. Tapaamisissa kartoitetaan, mitä nuoren ja työntekijän on mahdollista tehdä nuoren omien tavoitteiden toteutumiseksi. Etsivä nuorisotyö kulkee nuoren rinnalla. Mukana olo on nuorelle vapaaehtoista sekä maksutonta.

2.2. Kiintopiste-hanke (Helsinki)

Kiintopisteessä tunnistetaan ne nuoret, joita muut eivät enää tunnista ja löydetään niitä nuoria, jotka elävät yhteiskunnan rakenteiden ulkopuolella. Kun yhteiskunnan tavalliset palvelut ovat riittämättömät, niin nuorelle tarjotaan Kiintopisteen kautta pitkäaikaisempaa yksilöllistä tukea, jotta nuori kokee voivansa olla jälleen osa yhteiskuntaa. Toiminta tuo näkyväksi myös sen, kuinka monenlaisia ja erityisiä esteitä nuoret kohtaavat palveluihin pääsyssä. Projektissa kehitetään uusia vertaisuuteen perustuvia toimintamalleja.

3. ENNALTAEHKÄISY

Päätöslauselman kolmas osa-alue on ennaltaehkäisy. Nuoret voivat omalla toiminnallaan vahvistaa solidaarisuutta, sosiaalista yhteenkuuluvuutta ja ennaltaehkäistä niin isoja kuin pieniäkin konflikteja. On tärkeää tarjota turvallinen tila, jossa nuori huomataan ja kohdataan, ja joka tukee nuorten omaa toimintaa. Nuorisoystävälliset toimintamallit tukevat myös rauhankasvatusta. Sillä viitataan esimerkiksi ihmisoikeuksien kunnioittamiseen ja kansalaistaitojen kehittämiseen, mikä edistää aktiivista osallistumista yhteiskunnallisiin prosesseihin. Toiminta, joka edistää suvaitsevaisuutta, rauhankulttuuria ja eri ryhmien välistä dialogia ennaltaehkäisee kaikenlaista syrjintää ja konflikteja. Toisaalta tarjoamalla konkreettisia tietotaitoja, jotka tukevat nuorten koulutusta ja toimeentuloa ennaltaehkäistään myös syrjäytymistä.

3.1 Kerhot (Helsinki, Vantaa, Klaukkala, Turku, Tampere, Kuopio)

Useat YMCA:n paikallisyhdistyksistä tarjoavat aktiivista ja turvallista kerhotoimintaa monen erilaisen teeman ympärillä. Kerhojen tarkoitus on tarjota turvallinen paikka lapsille ja nuorille viettää aikaa yhdessä toisten lasten kanssa erilaisten aktiviteettien parissa luotettavan ja ammattitaitoisen ohjaajan valvonnassa. Eri paikkakunnilla järjestetään muun muassa liikunta-, taide-, kokki-, sekä erilaisia teema-kerhoja. Kerhot ovat kaikille avoimia ja pääsääntöisesti maksuttomia.

Esimerkki: YMCA Vantaa pyörittää eräässä vuokratotalyhtiössä taloyhtiön omaa kerhoa, joka perustettiin naapurisovittelun myötä. Taustalla oli ongelmien kasautuminen vähävaraisella alueella ja taloyhtiön lasten ja nuorten häiriökäyttäytymistä, kuten tappeluja ja töhrimistä. Kerho toimii rakentavana keinona tutustua naapureihin ja tarjoaa positiivista ja mielekästä tekemistä lapsille ja nuorille omassa ympäristössään. Osallistujat ovat 6–16-vuotiaita ja osa nuorista on kasvanut teini-ikänsä kerhotoiminnan aikana. Vanhimille heistä tarjotaan uutta toimintaa YMCA:n kautta. Kerhotoiminnan myötä ilkivalta ja ongelmat taloyhtiössä ovat vähentyneet. Kerho on hyvä esimerkki siitä, kuinka nuorisojärjestö voi tehdä lähialueiden rauhantytöitä niissä ympäristöissä, missä nuoret ja lapset viettävät aikaa. Lasten, nuorten ja heidän perheidensä luokse siirtyminen auttaa tavoittamaan niitä, joita perinteinen järjestötoiminta ei tavoittaisi. Kerhotoimintaa on järjestetty myös muissa tiloissa, joissa nuoret viettävät aikaa. Esimerkiksi Hakunilan alueella nuorten paikaksi on usein valikoitunut kirjasto muiden tilojen ollessa kiinni. YMCA on järjestänyt tyttökerhoja ja lautapelikerhoja kirjaston tiloissa ja siten rauhoittanut toimintaympäristöä.

3.2. Retket ja leirit

Suurimmat paikallisyhdistyksemme tarjoavat monipuolisia retki- ja leirimahdollisuuksia, kuten lapsileirejä, päiväleirejä, erävaelluksia, urheiluleirejä, teemaleirejä sekä rippileirejä. Leirit tarjoavat lapsille ja nuorille aktiivista tekemistä ja elämyksiä yhdessä toisten lasten ja nuorten sekä turvallisten aikuisten kanssa. Nuoret pääsevät usein vaikuttamaan leirien sisältöön tai mukaan ohjaamaan leiri- ja retki-toimintaa. Leirejä järjestetään ympäri vuoden erityisesti koululaisten loma-aikoina. Suomen YMCA:n leiriasiantuntijat toimivat myös kouluttajina esimerkiksi Erasmus+-projekteissa. Lisäksi leirityön käynnistämistä tuetaan Kosovossa.

3.3 Urheilu & liikunta

Paikallisyhdistyksemme tarjoavat matalan kynnyksen liikuntaharrastustoimintaa, kilpaurheilua, kuntoklubeja, leirejä ja vammaisurheilua 26 eri paikkakunnalla, 22 eri lajin parissa. Liikunta on yksi keino, jolla kohdataan lapsia ja nuoria turvallisessa ympäristössä. Urheiluharrastuksissa erityisen tärkeää on ryhmään kuulumisen kokemus, ryhmässä toimimisen taidot sekä terveystkasvatus. Esimerkiksi erityisesti koripallossa korostuu niin joukkuekaverin kuin vastustajankin kunnioittaminen sekä yhteiset säännöt. Joukkue-toiminta kokoaa nuoria yhteen hyvinkin erilaisista taustoista. Urheiluharrastusten parissa nuorille tarjotaan onnistumisen kokemuksia, mutta myös totutellaan ja opetellaan suhtautumaan epäonnistumisiin. Urheiluharrastuksia leimaavat myös pitkäjänteisyys ja tavoitteellisuus, mitkä ovatkin tärkeitä taitoja nuorille ja kantavat hedelmää muilla elämän osa-alueilla. Koripallo on YMCA:n kehittämä laji ja YMCA-aatteet näkyvätkin lajissa vahvana. YMCA:n piirissä on kehitetty myös lentopallo ja futsal. Useassa YMCA:n paikallisyhdistyksessä tuetaan vähävaraisten perheiden lasten harrastusmahdollisuuksia.

3.4 E-sport ja digitaalinen nuorisotyö (Tampere)

YMCA:n e-sports -jaostossa tarjotaan mahdollisuus tutustua elektroniseen urheiluun sekä kilpailla Suomen huipulla. Kehitämme nuorien taitoja ryhmässä toimimisessa, yksilösuorituksissa sekä sosiaalisessa kanssakäymisessä. Elektroninen urheilu vaatii lajiharjoittelua huomattavasti enemmän kuin normaali urheilu, mutta nuorten kanssa opetellaan terveystkasvatuksen hengessä, kuinka tärkeää on tauottaminen sekä oheistoiminta. Aivan kuten muissa urheiluharrastuksissa joukkue-toiminta kokoaa yhteen nuoria hyvinkin erilaisista taustoista ja sitä leimaavat pitkäjänteisyys ja tavoitteellisuus. Nuorten joukkueiden kanssa harjoitellaan, kuinka vastoinikäymisistä ei tarvitse lannistua ja kuinka tärkeää on eteenpäin katsominen. Myös e-urheilun harrastamista tuetaan vähävaraisten perheiden lapsille. Digitaalista pelaamista käytetään nuorisotyön välineenä myös yhdistyksen muissa toiminnoissa, kuten ohjaustoimintakeskus Messissä.

3.5 Yökoris (Helsinki, Turku, Tampere)

Yökoris on nuorille suunnattua maksutonta ja säännöllistä vapaa-ajan toimintaa. Toiminta tuo yhteen erilaisia nuoria erilaisista kieli- ja kulttuuritaustoista liikunnan keinoin ja vahvistaa heidän kohtaamiskokemuksiaan. Osallisuus on sisäänkirjoitettu toimintamalliin siten, että nuoret päättävät missä ja miten toimintaa toteutetaan. Samalla toiminnassa kuitenkin huolehditaan siitä, ettei ryhmien välistä vastakäinasettelua pääse syntymään. Kuten osallistujat, myös ohjaajat ja vapaaehtoiset tulevat erilaisista taustoista ja edustavat eri väestöryhmiä. Toiminta tukee erityisesti maahanmuuttajataustaisten nuorten hyvinvointia ja kiinnittymistä yhteiskuntaan. Toiminta vähentää myös eriarvoisuutta muun muassa mahdollistamalla joukkue-toimintaan osallistumisen sekä tarjoamalla tiiviimmän yhteisön heikommassa asemassa oleville nuorille nuorisotyön ja mentoroinnin keinoin. Yökoris myös työllistää toiminnassa mukana olevia nuoria ohjaajiksi, ja monelle heistä kyseessä on ensimmäinen työkokemus.

3.6 Musiikki

Useat YMCA:n paikallisyhdistykset tarjoavat monipuolisia mahdollisuuksia musiikin harrastamiseen musiikkiopistoissa, orkestereissa, kuoroissa, bändeissä, puhallinyhtyeissä ja musiikkileikkikouluissa. Musiikkiharrastus tarjoaa yhteisön, joka tukee nuoren omia tavoitteita ja kehittymistä. Musiikki tuottaa mielihyvää ja tarjoaa kanavan itseilmaisuuksiin ja yhteyden toisten kanssa. Musiikin keinoin on myös mahdollista käsitellä erilaisia tunteita ja mielensisältöjä, mikä lisää harrastuksen merkityksellisyyttä.

Turun NMKY:n musiikkiopisto on aloittanut syksyllä 2018 alueellisena pilottihankkeena myös erityisryhmien bändiopetuksen. Erityisryhmiä edustavat mm. kehitys, liikunta- ja näkövammaiset, oppimishäiriöistä kärsivät sekä mielenterveyskuntoutujat. Bändiopetus pitää sisällään ryhmämuotoista opetusta, jossa huomioidaan jokaisen osallistujan yksilölliset valmiudet ja haasteet osallistumiseen. Yhteismusisointi tarjoaa mahdollisuuden musiikista nauttimiseen ja sosiaaliseen vuorovaikutukseen.

3.7. Kohtaamispaikka Toivo (Turku)

Toivo on avoin kohtaamispaikka 17–28 -vuotiaille nuorille, joilla on haasteita elämänhallinnan kanssa tai erityisen tuen tarpeita. Toivossa järjestetään nuoria aktivoivaa päivätoimintaa, joka tukee ennen kaikkea vuorovaikutustaitojen sekä sosiaalisten taitojen kehittymistä. Toiminta ehkäisee yksinäisyyttä ja syrjäytymistä ja tarjoaa turvallisen tilan, josta saa ammattimaista apua ja ohjausta, ja jossa viettää aikaa. Nuorten tarpeet ovat hyvin erilaisia, mutta jokainen nuori kohdataan Toivossa.

3.8. Hansa-hanke (Turku)

Hankkeen myötä kauppakeskukseen on avattu nuorisotila, joka on syntynyt tarpeesta löytää nuorille luvallinen oleskelutila. Kyseessä on matalankynnyksen tila, joka on auki jokaisena arki-iltana 13–17 -vuotiaille nuorille, ja jossa paikalla on aina useampi nuorisotyöntekijä. Nuoret kohdataan tasa-arvoisesti ketään syrjimättä ja kaikilla on mahdollisuus tulla kuulluksi. Nuorten kanssa yhdessä tilalle on tehty yhteiset säännöt ja nuorten toiveita huomioidaan tilan toiminnassa.

Tilassa käyvät nuoret ovat hyvin erilaisia taustoista – tilassa käy niin lastensuojelun asiakkaita, ydinperhenuoria, maahanmuuttajia, kantasuomalaisia, nuoria tavallisista sekä erityiskouluista kuin myös esimerkiksi mielenterveyshaasteiden kanssa painiskelevia nuoria. Erilaisista lähtökohdista huolimatta nuoret kohtaavat toisensa ennakkoluulottomasti ja oppivat toisiltaan. Turvallisessa tilassa ohjaajien läsnä ollessa myös konfliktit pystytään käsittelemään yhdessä nuorten kanssa. Tarvittaessa nuorisotyöntekijät jalkautuvat kauppakeskuksen muihin tiloihin ja nuoria voidaan ohjata oikeiden palveluiden piiriin.

3.9. Koulusovittelu (Turku)

Toimintamalli ennaltaehkäisee kiusaamista katusovittelun keinon. Lapset ja nuoret itse ratkaisevat keskinäisiä konfliktejaan ja aikuiset sovittelijat, jotka ovat nuorisokasvatusalan ammattilaisia, tarjoavat turvalliset raamit. Sovittelun lopputulos on nuorten itsensä näköinen ja määrittelemä. Sovittelijat kohtaavat konfliktin osapuolet puolueettomasti ja ennakkoluulottomasti ja siten lasten ja nuorten reilu kohtaaminen tarjoaa heille mahdollisuuden tulla kuulluksi. Katusovittelussa opitaan parempia malleja yhdessä toimimiseen. Toimintaa toteutetaan yhteistyössä huoltajien ja koulujen kanssa ja tarvittaessa nuoria ja heidän perheitään ohjataan myös muiden palveluiden pariin. Vuosina 2019-2021 katusovittelun toimintamallia levitetään ja suunnataan myös nuorille rikoksentekeijöille. Sillä pyritään puuttumaan häiriökäyttäytymiseen ja nuorten keskinäisiin konflikteihin sovittelemalla lieviä asianomistajarikoksia ensisijaisesti työvelvoitteella.

3.10. TASKU tuettu asuminen (Turku)

Tuettu asuminen on lastensuojelun avo- ja jälkihuoltoa. Toiminta tukee nuorten itsenäistymistä ja arjen harjoittelua, esimerkiksi koulussa- tai työssäkäyntiä, rahankäyttöä sekä itsestä huolehtimista. Nuori harjoittelee itsenäistä asumista tukiperheen ohjauksessa. Toiminta lähtee nuorten yksilöllisistä tarpeista ja ennaltaehkäisee ennen kaikkea yhteiskunnan rattaista putoamista.

3.11. Arvo- ja terveystkasvatusohjelma Camera obscura (Suomen YMCA:n liitto)

Toimintamallin ydin on mielikuvaseikkailu. Rakennelma, jossa mielikuvaseikkailu tapahtuu, koostuu seitsemästä huoneesta. Kuulokkeista kulkija kuulee tarinan, jonka perusteella hän etenee huoneesta toiseen. Seikkailu sisältää ennakkotunnin sekä purkamistilaisuuden. Toimintamalli on kokemukselliseen oppimiseen perustuvaa nuorta ja yhteisöä vahvistavaa toimintaa, joka soveltuu hyvin koulun päihdekasvatukseen opiskeluhoollon, mielenterveyden edistämisen, sekä sosiaalisen vahvistamisen välineeksi. Toiminnan tarkoituksena on tarjota nuorelle kokemus omasta ainutkertaisuudesta ja arvokkuudesta ja se palvelee nuoren tarvetta tulla kuulluksi ja nähdyksi.

3.12 Hyvä ryhmähenki -toimintamalli (Suomen YMCA:n liitto)

Toimintamalli tekee ryhmädynamiikkaa näkyväksi ja havainnollistaa kokemuksen ryhmätoiminnan taustatekijöistä. Tavoitteena on lisätä ymmärrystä sosiaalisesti turvallisten yhteisöjen rakentamisesta. Toteutustapa on osallistujia aktivoiva ja yhteiseen tiedonrakentamiseen osallistava. Se koostuu neliosaisesta ryhmätyöskentelystä, jossa hyödynnetään virtuaalitodellisuutta. Osana työskentelyä osallistujat katsovat VR-laseilla minielokuvan, joka kertoo koululuokasta. Harjoituksen avulla etsitään keinoja toimia omien ja ryhmän arvojen mukaisesti. Toiminnan tarkoituksena on edistää osallistujien psyykkistä, sosiaalista ja eettistä toimintakykyä.

4. KUMPPANUUDET

Päätöslauselman neljäs osa-alue on kumppanuudet. Päätöslauselma kehottaa YK:n jäsenvaltioita lisäämään erilaisia resursseja nuorten osallistumisen varmistamiseen sekä nuorten omien rauhan- ja konfliktien tukemiseen. Päätöslauselma kannustaa valtioita osallistamaan paikallisia yhteisöjä ja kansalaisyhteiskunnan toimijoita nuorten turvallisen elinympäristön kehittämiseen. Yhteistyöllä valtioiden, järjestöjen, nuorten, perheiden, uskonnollisten instituutioiden ja koululaitosten kesken halutaan edistää sosiaalista yhteenkuuluvuutta ja toisaalta torjua sellaisia tekijöitä, jotka saattaisivat kannustaa ääriajatteluun tai väkivaltaan.

4.1. Isä-lapsi toiminta ja perhetoiminta

Isä-lapsi toiminnassa on kyse isän ja lapsen välisen vuorovaikutuksen kehittämisestä kerho- ja leiritöiden keinoin. Myös monen muun toiminnon sisällä on perhetoimintaa, sillä YMCA:n kolmioperaation mukaan lähestymistapa toiminnassa mukana oleviin ihmisiin on mahdollisimman kokonaisvaltainen. Perheen hyvinvoinnin nähdään lisäävän yksilön hyvinvointia.

4.2. Perheiden mukana -hanke (Tampere)

Perheiden mukana on Pirkanmaan Marttojen kanssa toteutettava yhteistyöhanke. Toiminnassa kohdetaan haastavassa elämäntilanteissa olevia perheitä; esimerkiksi vähävaraisia, yksinhuoltaja- tai maahanmuuttajanperheitä. Toiminnan keskeiset keinot ovat leiri- ja retkitoiminta, avoin kohtaamistoiminta sekä Marttojen kotitalousneuvonta. Perheet ohjautuvat toimintaan mm. kaupungin sosiaalipalveluista, Autismi- ja Aspergerliitolta ja Kaupunkilähetykseltä. Marttojen lisäksi vuokra-asuntopalvelu VTS -kodit ovat keskeinen yhteistyökumppani. Lisäksi yhteistyötä tehdään yhdistyksen muiden hankkeiden kanssa, erityisesti Osallistumaan-hankkeen kanssa. Myös yhdistyksen aiempi isä-lapsi toiminta on integroitu hankkeeseen.

4.3. Osallistumaan-hanke (Tampere)

Yritysten ja yhteisöjen lahjoituksilla tuetaan vaikeissa elämäntilanteissa elävien lapsiperheiden harrastus- ja osallistumismahdollisuuksia. Toiminnan tavoitteena on vähentää eriarvoisuuden tunnetta ja ehkäistä syrjäytymistä ja yksinäisyyttä. Toiminta tukee mukanaolevien perheiden sosiaalista osallisuutta. Perheet ohjautuvat toimintaan mukaan erilaisten perhetyöntekijöiden yhteistyötahojen kautta. Toiminta täydentääkin olemassa olevia palvelurakenteita.

Hankkeen päämääränä on luoda malli, jolla yhteiskuntavastuun toteutuminen on koordinoitua. Merkittävää siinä on myös yritysten ja yhteisöjen kokemus siitä, kuinka he haluavat olla toteuttamassa tätä yhteiskuntavastuuta.

4.4. Yhteinen pöytä (Vantaa)

YMCA Vantaa on mukana Yhteinen pöytä -verkostossa, joka uudistaa ruoka-aputoimintaa yhteisöruokailujen ja hävikkiruokan avulla. Toiminnan tavoitteena on siirtyä leipäjonoista kohti yhteisöllisempää tapaa jakaa ruoka-apua. Keskiössä on ihmisten kokeman yksinäisyyden vähentäminen ja yksilöiden toimintakyvyn ja hyvinvoinnin lisääminen. Ruoka toimii myös arjen turvatekijänä ja yhteinen ruoanlaitto voimauttavana toimintana. Hankkeen myötä esimerkiksi syntyi ja vahvistui nuorten oma-aloitteinen kokkikerhotoiminta. Sen vetäjät saivat pikkuhiljaa myös muita pieniä vastuutehtäviä ja he ovat kasvaneet yhteisön harjoittelijoiksi ja työntekijöiksi. Hävikkiruokaa hyödynnetään lisäksi muissa kerhoissa, nuorten illoissa ja yhteisökahvilassa, joissa kohdataan noin tuhat ihmistä viikoittain. Tätä vastuullisuuden ketjua toteutetaan yhteistyössä lähikauppojen, Laurea-ammattikorkeakoulun, kaupungin ja alueen seurakuntien kanssa.

4.5. Aamu- ja iltapäiväkerhotoiminta (Helsinki, Vantaa, Tampere, Turku)

Aamu- ja iltapäivätoiminnan tavoitteena on tukea kodin ja koulun kasvatustyötä. Perusopetuslain mukaan aamu- ja iltapäivätoiminnan tulee edistää lasten hyvinvointia ja tasa-arvoisuutta yhteiskunnassa sekä ennaltaehkäistä syrjäytymistä ja lisätä osallisuutta. Monet YMCA:n paikallisyhdistykset toteuttavat aamu- ja iltapäivätoimintaa yhteistyössä kaupunkien kanssa. Helsingissä ja Tampereella yhteistyötä tehdään myös yhdistyksen muiden toimintojen kanssa, kuten musiikkiopistojen kanssa. Aamu- ja iltapäivätoiminta tarjoavat lapsille turvallisen yhteisön, jossa luotettavat aikuiset kohtaavat lapsia pitkäjänteisesti ja säännöllisesti sekä tarjoavat ohjattua ja motivoivaa tekemistä.

4.6. Nuorisotalotoiminta (Helsinki, Vantaa, Tampere, Turku, Oulu)

Kaupungin ja YMCA:n yhteistyö nuorisotaloilla mahdollistaa sellaisten nuorien tavoittamisen, joita kaupungin muut palvelut eivät tavoita. Nuorisotalotoiminta esimerkiksi Helsingin Puistolassa on Helsingin NMKY:n palvelutuotantoa, joka pystytään toteuttamaan järjestön näköisesti tuomalla siihen järjestön omaa muuta toimintaa ja osaamista mukaan.

4.9. Rippikoulut (Helsinki, Turku)

Kristillisten teemojen lisäksi rippikoulut antavat eväitä elämään ja toisten ihmisten kohtaamiseen. Rippikoulut toteutetaan yhteistyössä seurakuntien kanssa. Osalle nuorista on tärkeä tarjota mahdollisuus osallistua rippikouluun uudessa ryhmässä, jossain muualla kuin kotiseurakunnan piirissä tai omassa arkiyhteisössä. Tampereella järjestetään esimerkiksi Messin tilan nuorille oma rippileiri. Vantaalla puolestaan aktiivinen seurakuntayhteistyö mahdollistaa sen, että isoskokemuksien jälkeen moni välivaiheessa elävä nuori, esimerkiksi välivuoden viettäjät saadaan pidettyä mukana toiminnassa esimerkiksi tarjoamalla harjoittelu- ja oppisopimusopiskelupaikkoja.

4.10. Hyvinvointi 2018 (Suomen YMCA:n liitto)

Projektissa kehitettiin toimintaa, jolla voidaan vahvistaa varusmiespalvelusta suorittavien nuorten sosiaalista toimintakykyä yhdessä puolustusvoimien, Sotilaskotiliiton, maanpuolustus-, nuoriso- ja sosiaali- ja terveysalan järjestöjen kanssa. Projektissa kehitettiin Ryhmäkohtainen tupakeskustelu -toimintamalli, jonka tarkoituksena on nopeuttaa alokastuvan sosiaalisen vuorovaikutuksen käynnistymistä. Tupakaveriä tutustuminen ja tuvan keskinäinen luottamus lisäävät nuoren toimintakykyä. Lisäksi hanke sisälsi vapaa-ajan harrastustoimintaa, jolla voidaan edistää varusmiehen jaksamista.

4.11. Savumerkeistä lisättyyn todellisuuteen & Haastehulinat (Suomen YMCA:n liitto)

Savumerkeistä lisättyyn todellisuuteen -hankkeen tarkoituksena on vahvistaa sosiaali- ja terveysalan yhdistysten valmiuksia digitaalisuuden hyödyntämisessä ihmisten kohtaamisessa. Mukana olevat yhdistykset esittävät itselleen merkityksellisen ja ajankohtaisen haasteen, joka liittyy digitalisaatioon. Ratkaisua pohtivat yhdistysten toiminnoissa mukana olevat ihmiset, vapaaehtoiset ja työntekijät yhdessä nuorten aikuisten kanssa. Prosessi perustuu Hackathon-toimintamallin järjestölähtöiseen sovelukseen. Prosessi tarjoaa voimaantumisen sekä osallisuuden kokemuksia mukaan tuleville vapaaehtoisille nuorille aikuisille heidän päästessään kehittämään oman yhteisönsä toimintaa. Vuorovaikutus tuottaa onnistumisen, oivalluksen ja merkityksellisyyden kokemuksia. Esimerkiksi Vantaalla haastehulinoiden sivutuotteena syntyi myös paljon hyviä ideoita nuorten oman asuinalueen kehittämiseen.

5. SOPEUTUMINEN YHTEISKUNTAAN

Päätöslauselman viides ja viimeinen osa-alue on sopeutuminen yhteiskuntaan. Tämä osa-alue viittaa muun muassa nuorten erityistarpeiden huomioimiseen ja sukupuolisensitiivisten sekä tasa-arvoisten koulutus- ja työllistymismahdollisuuksien lisäämiseen. Koulutuksen tulee olla relevanttia työmarkkinoiden tarpeiden näkökulmasta sekä kehittää työelämätaitoja. Kasvatus, koulutus ja työllisyys yhdessä ehkäisevät nuorten marginalisoitumista. Päätöslauselma painottaa kumppanuutta nuorten, nuorisojärjestöjen ja rauhatoimijoiden kanssa nuorten työllisyys- ja yrittäjyysohjelmia kehitettäessä.

5.1. Messin tila ja Messin kohtaamispaikka (Tampere)

Matalan kynnyksen toiminta tukee voimavarojen ja elämönhallintataitojen vahvistamista ja palauttamista niille nuorille, jotka ovat jo jollain tavalla pudonneet yhteiskunnan rattaista, esimerkiksi koulusta, työelämästä, kaveriporukoista tai kokevat vahvaa ulkopuolisuutta ympäröivästä yhteiskunnasta. Toiminnan kohderyhmää yhdistää yksinäisyyden ja kiusaamisen kokemus, jonka syynä voi olla erityispiirteisyys. Toiminnan ytimessä on yhteisöllisyyden luominen. Toiminta ei vaadi nuorilta sitoutumista vaan osallistuminen tapahtuu nuorten omien voimavarojen ja mahdollisuuksien mukaan. Messin tila ja Messin kohtaamispaikka tekevät aktiivista yhteistyötä myös muiden toimijoiden kanssa. Nuoria pyritään ohjaamaan muiden tukitoimien piiriin, koulutukseen tai työelämään. Messin tila tarjoaa iltatoimintaa 13–20 -vuotiaille nuorille. Messin tilassa korostuu kasvatuksellisuus. Messin kohtaamispaikka puolestaan tarjoaa päivätoimintaa 18–35 -vuotiaille nuorille, ja siellä korostuu työkalujen tarjoaminen, jotta nuori pystyy siirtymään elämässä eteenpäin.

5.2. Messin paja: kuntouttavaa päivätoimintaa (Tampere)

Messin paja pitää sisällään kuntouttavaa päivätoimintaa ohjatun ryhmätoiminnan muodossa 16–22 -vuotiaille nuorille. Toiminnan avulla pyritään palauttamaan tai uudistamaan nuorten yhteys niin ympäröivään yhteiskuntaan kuin omaan itseensä. Toiminta tarjoaa korvaavaa kokemuksellisuutta yhteydestä erityisesti yksinäisille tai koulukiusatuille nuorille. Elämyksellisyys toiminnan muotona lisää yhteyttä toisiin nuoriin ja yhteiskuntaan laajasti ymmärrettynä. Toiminnassa tärkeää on ryhmään kuulumisen ja kokemusten jakaminen ryhmässä. Yhteisten kokemusten kautta kevennetään kokemusta sosiaalisista tilanteista ja harjoitellaan ryhmässä toimimista – sitä mistä nuori on saatettu aiemmin sosiaalista pois. Toiminta tavoittaa erityisryhmiä, joiden mielenmaisemaa värittää esimerkiksi yksinäisyys, ahdistuneisuus, näköalattomuus, sosiaalinen osattomuus, pettymyksen pelko ja tuomituksi tulemisen pelko. Tavoitteena on sitouttaa nuoria myös viikkorytmiin ja säännölliseen osallistumiseen ja siten edesauttaa yhteiskuntaan sopeutumista.

5.3. Startti-starttivalmennus (Helsinki)

Startti-starttivalmennus on säännöllistä ryhmämuotoista toimintaa, jonka tavoitteena on saattaa nuoren toimintakyky sellaiselle tasolle, että nuori voi osallistua säännölliseen pidempikestoiseen työtä tai koulutusta kohti menevään toimintaan kodin ulkopuolella.

5.4. Työpajatoiminta (Helsinki)

Helsingin NMKY:ssä toimii seinätön nuoriso-, liikunta- ja hyvinvointialojen työpaja. Viikoittaisen ryhmävalmennuksen lisäksi nuorille tarjotaan työvalmennusta aidoissa työympäristöissä lasten ja nuorten parissa tehtävässä työssä. Työvalmennuspaikat voivat olla Helsingin NMKY:n tai sen yhteistyökumppaneiden toimipisteissä. Nuori saa työvalmennuksen lisäksi rinnalleen yksilövalmentajan, joka seuraa nuoren hyvinvointia ja tukee seuraavien askelten löytämisessä työpajajakson jälkeen. Yksi askel voi olla oppisopimuskoulutuksen mahdollistaminen Helsingin NMKY:n tai yhteistyökumppaneiden piirissä.

5.5. Work Pilots (Vantaa, Tampere)

Work Pilotsin kautta toteutetut lyhyet työkokeilut toimivat myös nuorisotyön välineenä vahvistaen nuorten yhteiskunnallisen osallisuuden kokemusta. Lyhytkin työsuhte luovat vahvan kontaktin nuoreen ja jättää usein positiivisen jäljen. Työ ja toimeentulon vahvistuminen ovat keskeisiä turvatekijöitä ja voimauttavia kokemuksia. Työkokemus tukee nuoria kohti aikuisuutta ja työelämää. Monelle työkokeemus on ensimmäinen laatuaan ja mahdollisuuksia pyritäänkin tarjoamaan mahdollisimman usealle. Toisaalta työkokeilut ovat myös näyteikkuna järjestön toimintaan, sillä ne tavoittavat monia sellaisia nuoria, jotka eivät välttämättä muuten löydä järjestöjen tarjoaman toiminnan pariin. YMCA on vienyt toimintamallia eteenpäin erityisesti Vantaalla.

5.6. Paikka auki -ohjelma (Helsinki, Tampere, Oulu)

Paikka auki -avustusohjelman tarkoituksena on edistää vaikeasti työllistyvien henkilöiden työllistymistä tarjoamalla työpaikkoja sosiaali- ja terveysalan järjestöissä. Toiminta työllistää alle 30-vuotiaita työelämän ulkopuolella olevia nuoria sekä osatyökykyisiä yhdistyksen yleishyödylliseen toimintaan tai tarjoaa oppisopimuskoulutusmahdollisuuksia. Tällä toiminnalla yhdistykset edistävät osallistujien työelämävalmiuksia, jatkotyöllistymismahdollisuuksia ja toisaalta vastaavat myös nuorisotakuun toteuttamiseen.

5.7. Toiminnan avulla työelämään (Helsinki)

TAT-toiminnan tavoitteena on 25–35-vuotiaiden maahanmuuttajataustaisten henkilöiden työllistymisen edellytyksien vahvistaminen. Vertaisohjaajina toimivat jo aiemmin maahan muuttaneet ja suomalaisen yhteiskuntaan integroituneet henkilöt, jotka kokoavat omista yhteisöistään toiminnalliseksi ryhmäksi henkilöitä, joilla on haasteita suomalaisen yhteiskuntaan kiinnittymisessä. Osallistujat kiinnittyvät ensin yhteiseen vapaa-ajan toimintaan, jonka jälkeen heidät voidaan saattaa osaksi yksilövalmennusta tai koulutusta. Vertaisohjaajat toimivat siltana yhteiskunnan palvelujärjestelmiin ja toisaalta tuovat toivoa tulevaisuuden mahdollisuuksista omien esimerkkiensä ja kokemuksiensa kautta.

5.8. Maahanmuuttajapalvelut (Turku)

Yksilöllistä palveluohjausta alle 30-vuotiaille maahanmuuttajille, kansalaistaitojen opettamista ja niin sanottua yhteiskuntatulkkausta – tukea esimerkiksi viranomaisien ja oikeusjärjestelmän kanssa toimimiseen. Toiminnassa tuetaan sosiaalista yhteenkuuluvuutta ja suomalaisen yhteiskuntaan kiinnittymistä. Nuoria opastetaan niin koulutus- ja työllisyysmahdollisuuksien pariin kuin omasta taloudenpidosta huolehtimiseen. Tällä ohjauksella ennaltaehkäistään nuorten maahanmuuttajien syrjäytymistä ja marginalisoitumista.

5.9. Liikuntaa kotouttavasti (Tampere)

Hankkeessa järjestetään mielekästä ja yhteisöllistä tekemistä turvapaikanhakijoille ja pakolaissta- tuksella Tampereen seudulla asuville nuorille. Liikunnan avulla tuetaan integroitumista suomalaisen yhteiskuntaan. Liikuntaa käytetään helposti lähestyttävänä työmuotona, sillä se yhdistää ihmisiä riippumatta kieli- ja kulttuuritaustoista. Ryhmässä toimiessa myös osallistujien kielitaito karttuu, mikä on yksi sopeutumista helpottava tekijä. Osallistujia ohjataan tarvittaessa myös muiden palveluiden pariin. Hankkeessa tuetaan muita yhteistyötahoja, kuten Tampereen vastaanottokeskusta, kohtaamispaikkoja ja urheiluseuroja liikunta-aktiviteettien suunnittelussa ja toteuttamisessa turvapaikanhakijoille ja pakolaisille.

5.10. Kansainvälinen hankeyhteistyö (Suomen YMCA:n liitto)

Suomen YMCA:n liitto tekee monipuolista hankeyhteistyötä kansainvälisten kumppaneiden kanssa. Maailman suurin nuorisojärjestö tukee nuoria aina siellä, missä he ovat. Kehitysyhteistyöhankkeidemme kantavana teemana on erityisesti nuorten naisten toimeentuloedellytysten parantaminen. Tuemme tätä ammatillisen koulutuksen, työelämätaitojen ja yrittäjyyden keinoin. Kehitysyhteistyötä on tehty lähes 40 vuotta Gambiassa ja vuoden 2017 alusta alkaen Libanossa. Hankeyhteistyön kautta pystytään tarjoamaan monipuolisia osallistumismahdollisuuksia sekä suomalaisille että paikallisille vapaaehtoisille. Hankeyhteistyötä on täydennetty myös Nuoret, rauha ja turvallisuus -aiheisella vaikuttamistyöllä, jolla pyritään vahvistamaan paikallisten nuorten osallisuutta yhteiskunnissa.

Kosovossa Suomen YMCA on tukenut järjestön uudelleenperustamista ja toiminnan käynnistymistä vuodesta 2010 alkaen. Tuleva yhteistyö keskittyy Nuoret, rauha ja turvallisuus -agendaan sekä paikallisen leirikeskusten toiminnan käynnistämiseen ja kehittämiseen. Tässä yhteydessä hyödynnetään suomalaisten nuorten vapaaehtoisten ja työntekijöiden tietotaitoa molempien aiheiden osalta.

Suomen YMCA:n liitto tuki Gambian YMCA:n perustamista vuonna 1979 ja on sen jälkeen tukenut gambialaisia nuoria kehitysyhteistyöhankkeiden kautta. Hankkeet ovat keskittyneet ennen kaikkea nuorten koulutukseen, ammatillisiin työelämävalmiuksiin sekä terveystieteiden kasvatukseen. Vuonna 2019 käynnistyy uusi hanke, joka keskittyy erityisesti Eurooppaan pyrkineiden ja Gambiaan palautettujen nuorien kestävien toimeentulomahdollisuuksien parantamiseen. Hanke sisältää myös vaikuttamistyötä, jolla pyritään oikomaan maastamuuttoon liittyviä harhakuvitelmia kansanuorten keskuudessa. Samalla vaikuttamistyön tarkoitus on helpottaa palanneiden takaisinintegroitumista ja estää leimautumista. Tässä työssä YK:n päätöslauselma 2250: Nuoret, rauha & turvallisuus on keskeinen työkalu ja suomalaisten nuorten osaamista aiheesta hyödynnetään yhteistyössä.

Yhteistö Libanonin YMCA:n kanssa keskittyy syyrialaispakolaisten ja nuorten naisten ammatilliseen koulutukseen. Lisäksi hankkeessa edistetään libanonilaisen isäntäyhteisön ja pakolaisväestön rauhanomaista yhteiseloä yhteisötoiminnan ja psykososiaalisen tuen keinoin. Suomalaiset vapaaehtoiset ovat olleet aktiivisesti mukana kehittämässä yhteisöllisiä aktiviteetteja Libanonissa. Vuosien 2017 ja 2018 aikana hankkeessa on koulutettu 350 nuorta ammatillisin valmiuksin, tarjottu yli 700:lle lapselle ja nuorelle psykososiaalista tukea sekä järjestetty 40 yhteisötapautumaa. Ioihin on osallistunut yli 1700 ihmistä. Vuoden 2018 aikana koulutetuista nuorista yli 65%

LISÄTIETOJA:

ymca.fi/2250

Juha Virtanen

pääsihteeri
Suomen YMCA:n liitto
juha.virtanen@ymca.fi
p. +358 40 552 2737

Milla Mäkinen

kansainvälisen työn suunnittelija
Suomen YMCA:n liitto
milla.makinen@ymca.fi
p. +358 40 867 1609

**YK:N PÄÄTÖSLAUSELMAN 2250 TOTEUTUMINEN
NUORISOJÄRJESTÖJEN TYÖSSÄ**

CASE STUDY: SUOMEN YMCA JA PÄÄTÖSLAUSELMAN VIISI OSA-ALUETTA

